

MVCRX057LS5J
prvotní identifikátor

odbor všeobecné správy
oddělení matriční a organizační
náměstí Hrdinů 1634/3
140 21 Praha 4

Č. j. MV-141335-2/VS-2020

Praha 10. září 2020
Počet listů: 3
Přílohy: 1/2

XXX

Poskytnutí informace podle zákona č. 106/1999 Sb, o svobodném přístupu k informacím - odpověď

K Vašemu dotazu ve věci zasílání metodických pokynů pro držitele poštovní licence a konkrétně k metodice při ověření podpisu (legalizace) fyzické osoby v případě, že tato osoba je zjevně nezpůsobilá, tj. očividně nesvéprávná nebo pod vlivem alkoholu či jiných návykových a omamných látek sdělujeme následující.

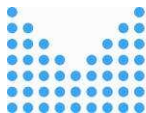
- 1. Existuje metodika či interní směrnice nebo obdobný předpis, kterým Česká pošta upravuje podmínky, za jakých pracovníci České pošty mohou provést úřední ověření podpisu (legalizaci)?**

Odpověď Ministerstva vnitra (dále jen „MV“): Touto informací nedisponujeme.

- 2. Zejména, zda je nějakým právním předpisem či interní směrnicí upravena situace, kdy nelze ověření provést a to například, kdy by osoba, jejíž podpis se měl ověřovat, byla zjevně nezpůsobilá, tj. například očividně nesvéprávná nebo pod vlivem alkoholu či jiných návykových a omamných látek.**

Odpověď MV: K ověření podpisu (legalizace) fyzické osoby v případě, že tato osoba je zjevně nezpůsobilá k provedení úkonu, tj. očividně nesvéprávná nebo pod vlivem alkoholu či jiných návykových a omamných látek uvádíme následující. Podle § 10 odst. 1 zákona o ověřování se legalizací ověřuje, že žadatel listinu před ověřující osobou vlastnoručně podepsal nebo podpis na listině uznal za vlastní. Legalizací se nepotvrzuje správnost ani pravdivost údajů uvedených v listině, ani jejich soulad s právními předpisy. Úřad za obsah listiny neodpovídá (§ 10 odst. 2 zákona o ověřování).

Zákon o ověřování v § 13 stanoví důvody, kdy se legalizace neprovede, taxativním způsobem:

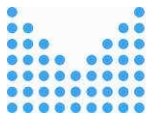
- a) jde-li o legalizaci podpisu ověřující osoby, která legalizaci provádí,
- b) jde-li o legalizaci podpisu na listině, která neobsahuje žádný text,
- c) nepředloží-li žadatel o legalizaci popřípadě svědci, jde-li o legalizaci podle § 10 odst. 4, k prokázání své totožnosti platný doklad podle § 18,
- d) nemůže-li žadatel psát a listina současně neobsahuje jeho podpis,
- e) jde-li o legalizaci podpisu na listině, která je psána v jiném než českém nebo slovenském jazyce, a neovládá-li ověřující osoba jazyk, v němž je listina psána, a není-li současně předložena v úředně ověřeném překladu do jazyka českého nebo slovenského,
- f) jde-li o legalizaci podpisu nahrazeného mechanickými prostředky využívajícími zejména grafické znázornění vlastnoručního podpisu,
- g) jde-li o legalizaci elektronického podpisu podle zvláštního právního předpisu¹,
- h) jde-li o legalizaci podpisu na zcela nevyplněném formuláři.

Zákon o ověřování výslovně stanoví, že ověřující orgán nepotvrzuje, že žadatel byl v okamžiku legalizace způsobilý provádět daný právní úkon, ale ani nestanoví, že legalizace se neprovede, jestliže žadatel není způsobilý k právnímu úkonu, který stvrzuje svým podpisem. Text zákona o ověřování tedy nedává jasnou odpověď na otázku, zda ověřující orgán může odmítnout provedení legalizace v případě, že má pochybnosti o tom, zda osoba je v okamžiku legalizace způsobilá činit právní úkon, který svým podpisem stvrzuje a to vzhledem k tomu, že ověřující orgán neodpovídá za obsah listiny.

Podle § 581 zák. č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „občanský zákoník“), není-li osoba plně svéprávná, je neplatné právní jednání, ke kterému není způsobilá. Neplatné je i právní jednání osoby jednající v duševní poruše, která ji činí neschopnou právně jednat. Občanský zákoník stanoví proto určitá hlediska, podle kterých omezuje právo některých skupin osob činit právní jednání. Ze zákona patří do této skupiny osob nezletilí, z rozhodnutí soudu neplně svéprávní a dále osoby, které přechodně pozbyly způsobilosti pro duševní poruchu. Tato právní úprava tedy zajišťuje také ochranu, která je omezená na určité časové úseky v životě člověka, během nichž v důsledku narušení jeho duševních (mentálních) vlastností může být jeho jednání na újmu jemu i třetím osobám. O neplatnosti právního úkonu rozhoduje soud.

K problematice způsobilosti žadatele o legalizaci k provedení úkonu se MV vyjadřovalo na metodické poradě konané ve dnech 1. a 2. října 2015, z níž byl pořízen zápis, že kterého citujeme relevantní pasáže:

¹ Nařízení Evropského Parlamentu a Rady (EU) č. 910/2014 ze dne 23. července 2014 o elektronické identifikaci a službách vytvářejících důvěru pro elektronické transakce na vnitřním trhu a o zrušení směrnice 1999/93/ES.

„O provedení legalizace musí požádat osoba, jejíž podpis je legalizován. Otázky ověřující osoby musí směřovat k tomu, aby neměla pochybnosti o tom, že osoba, jejíž podpis je legalizován, projevila svoji vůli. Pokud chybí projev vůle dané osoby (např. osoba jen stále pokyvuje hlavou, ale není schopna se nijak slovně ani písemně vyjádřit) – doporučujeme legalizaci neprovést. V této věci odkazujeme na Informaci MV č. 4/2013 (viz příloha)“.

Zápisy z metodických porad, jakož i metodické informace na úseku ověřování MV vždy zasílá i České poště, s. p. Pro úplnost dodáváme, že metodické pokyny pro výkon agendy vidimace a legalizace jsou MV rozesílány všem ověřujícím subjektům a jsou také volně dostupné na webových stránkách MV (v záložce Metodika na úseku matrik) <https://www.mvcr.cz/clanek/metodika-na-useku-matrik.aspx>.

3. Je v situaci popsané v bodě 2. upraveno jednání pracovníků České pošty, jak v takovéto situaci postupovat? Pokud ano, jak.

Odpověď MV: Touto informací nedisponujeme.

4. Ke všem výše uvedeným dotazům – pokud k dané situaci existuje například vnitropodniková směrnice či pokyn či metodika nebo obdobný předpis, tak zdvořile žádám o jeho zaslání.

Odpověď MV: odkazujeme na naši odpověď v bodě 2.

5. Pokud k dané situaci existuje metodický pokyn, prosím o jeho zaslání.

Odpověď MV: Komplexní metodický pokyn neexistuje; existuje pouze dílčí doporučení - viz zápis z porady konané ve dnech 1. a 2. října 2015 a Informace MV č. 4/2013. Ostatní případy jsou řešeny formou individuálních metodických konzultací.

Závěrem prosím přijměte moji omluvu za menší zpoždění v odeslání Vaší odpovědi, které bylo způsobeno technickými problémy s elektronickým podepisováním dokumentů.

JUDr. Jitka Morávková
vedoucí oddělení
matričního a organizačního